

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในงานวิจัยเรื่อง การศึกษาจิตรกรรมฝาผนังเรื่องรามเกียรติ์ ที่ปรากฏอยู่ในอุโบสถ วัดราชบูรณะ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบของจิตรกรรม เรื่องรามเกียรติ์ ตามลักษณะเรื่องราว รูปทรง และหลักวิธีการเขียนภาพที่ปรากฏในจิตรกรรมฝาผนังวัดราชบูรณะ เพื่อศึกษาวัฒนธรรมที่ปรากฏในงานจิตรกรรมฝาผนัง เรื่องรามเกียรติ์ วัดราชบูรณะ มีขั้นตอนการดำเนินวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสร้างกรอบความคิด ด้านข้อมูลของประวัติความเป็นมาของจิตรกรรมฝาผนัง วัดราชบูรณะ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิด้านข้อมูลประกอบด้วย

1. ตัวแทนจากพระสงฆ์ จำนวน 2 รูป
2. ตัวแทนจากผู้นำทางการปกครอง จำนวน 2 คน
3. ตัวแทนจากนักวิชาการทางด้านศิลปะ จำนวน 2 คน
4. ผู้รู้เกี่ยวกับจิตรกรรมฝาผนัง จำนวน 2 คน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือวิจัย โดยการทบทวนวรรณกรรม กำหนดประเด็นคำถาม สร้างเป็นเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก พร้อมทั้งพัฒนาตรงเชิงเนื้อหา พัฒนาคำถามความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัย แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 4 คน

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บข้อมูลภาคสนาม เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามภายใต้กรอบแนวคิด จากการศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

1. ตัวแทนจากพระสงฆ์ จำนวน 2 รูป
2. ตัวแทนจากผู้นำทางการปกครอง จำนวน 2 คน
3. ตัวแทนจากนักวิชาการทางด้านศิลปะ จำนวน 2 คน
4. ผู้รู้เกี่ยวกับจิตรกรรมฝาผนัง จำนวน 2 คน

เพื่อให้ได้ข้อมูลทางด้าน (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1-2)

1. ศึกษาองค์ประกอบของจิตรกรรม เรื่องรามเกียรติ์ ตามลักษณะเรื่องราว รูปทรง และหลักวิธีการเขียนภาพที่ปรากฏในจิตรกรรมฝาผนังวัดราชบูรณะ
2. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมที่ปรากฏในงานจิตรกรรมฝาผนัง เรื่องรามเกียรติ์ วัดราชบูรณะ ขั้นตอนที่ 4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม ตามประเด็นที่ศึกษา คือ (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1-2)

1. ศึกษาองค์ประกอบของจิตรกรรม เรื่องรามเกียรติ์ ตามลักษณะเรื่องราว รูปทรง และหลักวิธีการเขียนภาพที่ปรากฏในจิตรกรรมฝาผนังวัดราชบูรณะ
2. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมที่ปรากฏในงานจิตรกรรมฝาผนัง เรื่องรามเกียรติ์ วัดราชบูรณะ

1. แหล่งข้อมูล และผู้บอกข้อมูล

1.1 แหล่งข้อมูล ผู้ศึกษาได้กำหนดแหล่งข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1.1 แหล่งข้อมูลเอกสาร ได้แก่ เอกสารต่าง ๆ ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา

จะศึกษา

1.1.2 แหล่งข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ วัดราชบูรณะ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามขอบเขตด้านพื้นที่

1.2 ผู้บอกข้อมูล จะดำเนินการโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องจิตรกรรมฝาผนัง ทั้งที่เป็นภิกษุและฆราวาส ตามขอบเขตพื้นที่ที่กำหนด

2. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง จิตรกรรมฝาผนัง โดยการศึกษา และจดบันทึก

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการสังเกต สัมภาษณ์ และถ่ายภาพ ประกอบการพรรณนาวิเคราะห์

3. การจัดการทำข้อมูล

3.1 ถอดข้อความที่สัมภาษณ์จากเทปบันทึกเสียง

3.2 จัดระบบข้อมูล

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลตามขอบเขตด้านเนื้อหา

4. รายงานผลการศึกษาค้นคว้า

4.1 วิธีพรรณนาวิเคราะห์ และมีภาพประกอบ

5. วิธีการคัดเลือก

สถานที่ทำการศึกษาคือ ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดราชบูรณะ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พื้นที่ที่ศึกษาดังนี้

5.1 ผนังด้านในอุโบสถประกอบด้านต่าง ๆ 4 ด้าน โดยใช้พระประธานเป็นตัวกำหนดผนังประกอบด้วย

5.1.1 ผนังหุ้มกลองด้านหน้าพระประธาน เขียนเรื่อง รามเกียรติ์

5.1.2 ผนังหุ้มกลองด้านหลังพระประธาน เขียนเรื่อง รามเกียรติ์

5.1.3 ผนังด้านขวาพระประธาน เขียนเรื่อง รามเกียรติ์

5.1.4 ผนังด้านซ้ายพระประธาน เขียนเรื่อง รามเกียรติ์

5.2 วัฒนธรรมที่ปรากฏในงานจิตรกรรมฝาผนัง วัดราชบูรณะ ซึ่งในงานวิจัยประกอบด้วย

5.2.1 วัฒนธรรมด้านความเชื่อและศาสนา

5.2.2 วัฒนธรรมด้านการสร้างที่อยู่อาศัย

5.2.3 วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย

5.2.4 วัฒนธรรมด้านการประกอบอาชีพ

5.2.5 วัฒนธรรมด้านการคมนาคม

5.2.6 วัฒนธรรมด้านการละเล่นและกีฬา

5.2.7 วัฒนธรรมอื่น ๆ